

Perustietotekniikan kilpailuttaminen markkinoilta

6.10.2025 Aluehallitus / Aamukoulu

Kehitys- ja ICT-johtaja
Toni Suihko

Perustietotekniikan kumppanivalinnan tausta (2022-2023)

Lähtötilanne 1.1.2023:

9 erillistä IT-hallintaympäristöä,
3 teleoperaattoria, useita
kuntakohtaisia ratkaisuja

Hajautunut palvelutuotanto →
epätasainen laatu ja sisältö

Väliaikainen ratkaisu:

Kuntien Tiera Oy valittiin
määräaikaiseksi kumppaniksi
2023 loppuun

Tavoitteena: vakauttaa vasta
aloittaneen hyvinvointialueen
perustietotekninen rakenne,
säilyttää irtautumismahdollisuus

Tieran haasteet:

Hidas ja epäselvä palvelu
Tietohallinnon oma kuormitus
merkittävän suuri

Kehityksen hitaus, epäselvät
vastuut

Heikko tuntemus alueen
tarpeista

Kuntaperustainen palvelumalli ei
vastannut SOTE-vaatimuksia

Kumppanivaihdos ja yhdenmukaistaminen (2024-2025)

Uusi arviointi ja tietopyyntö (Q1/2023):

- Kaupallisen toimijan kilpailuttaminen olisi kestänyt arviolta 1,5 vuotta ennen kuin varsinainen projekti olisi voitu käynnistää. Tämän johdosta etenemismalliksi valittiin inhouse-yhtiö perusteinen palvelutuotantomalli.
- Kilpailutuksen kaltaisen tietopyyntövaiheen kohteena 4 inhouse-yhtiötä: Tiera, Istekki, 2M-IT, Meita (vetäytyi)
- Tavoitteet: kustannustehokkuus, asiantuntemus, selkeä palvelumalli, tietoturva, toimialatuki

Valinta: 2M-IT Oy

- Sitoutui 10 % kustannusalenemaan (arvio jopa 16 %)
- Laajennettu palveluaika, nopea vaste
- Kokemus sote-toimialasta
- VIP-kanava akuuteille työpyynnöille
- Loppukäyttäjien kuormitusta minivoiva palvelumalli

Yhdenmukaistamisen eteneminen:

- Tieran aikana: Hämeenlinna, Riihimäki ja ympäryskunnat
- 2M-IT:n aikana (vaihe 1): Forssa ja ympäryskunnat
- 2M-IT:n aikana (vaihe 2): Entisen sairaanhoitopiirin toimintaympäristön harmonisointi yhdistetty Assi-sairaalan käyttöönottoon (valmistuu 03/2026 → harmonisointi jatkuu käyttöönottoon saakka)
- Sopimus 2M-IT:n kanssa: toistaiseksi voimassa, 1 vuoden irtisanomisaika

Tulevaisuus:

- Yhdenmukaistaminen helpottaa jatkokilpailutuksia

Laatuhavainnot 2M-IT:n palvelutuotannosta

- **Asiakslähtöisyys ei toteutunut:**
 - Toimivia ratkaisuja muutettiin ilman tarvetta → projektin käynnistys viivästyi
 - Toimittajalähtöinen toimintamalli jatkunut, vaikka ohjausta lisätty
- **Loppukäyttäjän näkökulma puuttuu:**
 - Vaikeus arvioida muutosten vaikutuksia käytännön työhön
- **Palvelutuotannon siiloutuminen:**
 - Palvelutuottajan tuotantoyksiköiden välinen yhteistyö on paikoin heikkoa
 - Tikettien käsittely tehotonta: siirtelyä, katoamisia, byrokratiaa
 - Lupaus "ei tikein taakse piiloutumista" ei toteutunut

Palvelumallin haasteet ja yhteistyön kuormittavuus

- **SPOC (yhden luukun) -malli ei toimi käytännössä:**
 - Tikettejä ohjataan virheellisesti kolmansille osapuolille
 - Seuranta ja hallinta puutteellista → asiakas jää ilman kokonaiskuvaa
- **Palvelun laatu ja vasteajat:**
 - Joissain palveluissa erittäin hitaat vasteajat
 - Palvelutuotannon minimitaso saavutettu vasta pitkän viiveen jälkeen
- **Sopimuksen sisällön epäselvyydet:**
 - Ulkoistuslähtökohdan vastaisesti neuvottelua palvelun sisällöstä
 - Osaamisvajeita erityisalueilla, asiantuntijoita ei saatavilla sovitusti
- **Yhteistyön kuormittavuus:**
 - KHHVA:n tietohallinto joutunut panostamaan merkittävästi ohjaukseen ja valvontaan

Onnistumisia 2M-IT:n palvelutuotannossa

- **Kustannustavoitteet toteutuneet:**
 - Palveluiden kustannukset laskeneet verrattuna Tieran aikaisiin kustannuksiin
 - Tarjouksen mukainen kustannustaso pääosin saavutettu
- **ServiceDesk-palvelupisteen kehitys:**
 - Palvelupisteen toiminta parantunut yhteistyön aikana
 - Laajojen häiriötilanteiden hallinta toimii hyvin ja vastaa KHHVA:n tarpeita

Hankintalain uudistus – vaikutukset ICT-hankintoihin

Suomen hallituksen esityksessä uudeksi hankintalaiksi (voimaan suunnitellusti 1.1.2026) korostetaan markkinoiden hyödyntämistä ja kilpailuneutraalisuutta. Uudistus sisältää seuraavat keskeiset linjaukset:

- Inhouse-hankintaa rajoitetaan, jos markkinoilla on tarjolla vastaavia palveluita. Tämä koskee erityisesti tukipalveluita kuten ICT-palvelut, siivous, taloushallinto ja ruokahuolto.
- Kilpailutusvelvoite korostuu: jos kilpailutuksessa saadaan vain yksi tarjous, hankinta on uusittava – poikkeus sallitaan vain erityisen painavasta syystä.
- Sidosyksikön omistukselle asetetaan vähimmäisomistusvaatimus (10 %), ja ulosmyyntirajat rajataan enintään 5 % liikevaihdosta tai 500 000 euroon.

- Hankintalain uudistus johtaa merkittäviin uudelleenjärjestelyihin inhouse-toiminnassa. Tämä edellyttää hankintojen huolellista valmistelua ja markkinakartoitusta ennen päätöksentekoa.
- Uudistuksen eteneminen saattaa aiheuttaa merkittäviä muutoksia markkinoilla, mikä voi näkyä suurena määränä kilpailutuksia lyhyellä aikavälillä. Kilpailutusten yhtäaikainen toteuttaminen voi kuormittaa markkinoita ja heikentää toimittajien kykyä vastata kaikkiin tarjouspyyntöihin samanaikaisesti. Todennäköinen kilpailutuskuorma ajoittuu vuoden 2026 jälkipuoliskon ja vuoden 2027 alkupuoliskon välille.

Hallitus tulee jättämään hankintalakiesityksen edustakunnalle marraskuussa 2025 (viikko 48). Voimaantulo vuoden 2026 alussa.

Kustannuspaineet ja kilpailutuksen mahdollisuudet

Hyvinvointialueiden talouspaineet:

- Palkkakustannusten ja ostopalveluiden hinnat kasvavat nopeammin kuin rahoitus
- Ikääntyvän väestön sekä kerrannaisongelmien takia väestön palvelutarpeet kasvavat merkittävän nopeasti
- Lakisääteiset alijäämien kattamisrajat lisäävät säästöpaineita

Perustietotekniikan hankinnan mittakaava:

- Arvioitu vuosikustannus: 3,5 - 4,5 M€ (riippuu sisällöstä)
- 4 vuoden laskennallinen arvo: 14 - 18 M€

Kilpailutuksen potentiaali:

- Markkinatiedustelun perusteella:
→ 10 - 20 % säästömahdollisuus käyttömenoissa nykytilanteeseen (vuositasolla n. 500 000€ - 800 000 €)

Transitiokustannukset:

- Arvio: 1,5(-2,0) M€
- Nykyiset vuokralaitteet (esim. työasemat) todennäköisesti lunastettava. Leasing-malli: Leasing yhtiö lunastaa ja vuokraa laitteet takaisin KHHVA:lle.

Hankinnan sisältö, menettely...

Hankinnan sisältö (pääkomponentit):

- Laitteiden elinkaaripalvelut
- Servicedesk, lähi- ja etätuki
- Konesali- ja kapasiteettipalvelut
- Pilvipalveluiden hallinta
- Käyttövaltuushallinta, valvomo- ja palveluhallintapalvelut
- **Ei sisälly hankintaan:**
 - WAN/LAN/WLAN-tietoliikennepalvelut kilpailutettu erikseen 2025, uusi sopimus voimaan 2026 alussa. arvioitu säästö: -30 % kahdessa vuodessa

Mahdolliset optiot:

- Tietoturvapalvelut (SOC)
- Integraatiopalvelut
- Laitehankinnat (työasemat, puhelimet jne.), arvioidaan, sisällytetäänkö kilpailutukseen vai käytetäänkö leasing-mallia

Menettely ja aikataulu:

- Hankintamuoto: todennäköisesti (kilpailullinen) neuvottelumenettely
- Sisältö tarkentuu markkinavuoropuhelussa
- Mahdollisuus jakaa kokonaisuus osahankintoihin tuotantokyvykkyyden ja kokonaistaloudellisuuden perusteella

... ja aikataulu (esimerkin omainen, jos aloitettaisiin heti).

Vaihe	Q3/2025	Q4/2025	Q1/2026	Q2/2026	Q3/2026	Q4/2026
1: Valmisteluvaihe, markkinakartoitus		 Päätös kilpailutuksen käynnistämisestä				
2: Hankintailmoitus, osallistumisvaihe		 Päätös neuvotteluihin valittavista tarjoajista				
3: Neuvotteluvaihe						
4: Lopullinen tarjousvaihe						
5: Tarjousten arviointi					 Hankintapäätös	
6: Sopimuksen kokoaminen						
7: Palvelun ja järjestelmän käyttöönotto						

- = aineiston julkaisu
- = neuvottelut
- = päätös

Perustietotekniikan hankintalinjauksen vaikutukset 2M-IT Oy:n omistajuuteen (hankintalaki)

Nykytila

- Kanta-Hämeen hyvinvointialue (KHHVA) omistaa tällä hetkellä 2M-IT Oy:n osakkeista 1,8 %.
- KHHVA:n ostot vuonna 2024 (9,9M€) muodostavat 5,25 % yhtiön liikevaihdosta ja vuoden 2025 arvion (8,8M€) osalta 4,84 % (tilanne 12.3.2025).
- Mikäli KHHVA nostaa omistusosuuden hankintalain mukaiseen 10%:iin, tarkoittaa se n. 1,5M€ arvoista osakemerkintää.

Vaikutukset kilpailuttamisesta

- Mikäli perustietotekniikka kilpailutetaan markkinoilta, KHHVA:n jatkuvat ostot 2M-IT:ltä vähenevät arviolta 4,5 miljoonaa euroa vuodessa.
- Todellinen vaikutus on suurempi, koska perustietotekniikan lisäksi on hankittu erillistöitä ja kehitysprojekteja (esim. Assi-sairaala).

Omistajuuden uudelleenmuotoilu

- Hankintalakiuudistuksen myötä 2M-IT:n omistajakunta supistuu: nykyisestä 21 omistajasta jäljelle jää 6–8.
- Varmoja omistajia: Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa.
- Todennäköisiä: Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Keski-Suomi.
- KHHVA nähdään potentiaalisena jatko-omistajana, mutta merkittävä ostojen väheneminen voi johtaa omistajuuden uudelleenarviointiin.

Sovellustuki – toinen keskeinen kokonaisuus

- KHHVA hankkii sovellustukea osin omasta tietohallinnosta, osin tulosalueilta ja osin 2M-IT:ltä.
- Syksyllä 2025 toteutetaan tuotantotapa-analyysi, jossa arvioidaan tukipalveluiden paras toteutusmalli.
- Mikäli sovellustuki siirtyy kokonaan pois 2M-IT:ltä, KHHVA:n omistajuus yhtiössä päättyy väijäämättä.

Ketään ei ole sote rakenteilla tai
kirjanpidolla pelastettu -
tiedolla on.

Toni Suihko
Kehitys- ja ICT-johtaja

Parantolankatu 6
13500 HÄMEENLINNA
Puhelin: +358 40 703 5159
E-Mail: toni.suihko@omahame.fi